

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-12-88-38>

УДК 338.28

Ясіновська І.Ф., Іщенко В.А., Жовтяк К.В.

Львівський національний університет імені Івана Франка

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті досліджено суть та особливості механізму державно-приватного партнерства (ДПП). Висвітлено ознаки та форми здійснення державно-приватного партнерства, передбачені законодавством України. Систематизовано основні переваги ДПП як для держави, так і для приватного бізнесу. Проаналізовано динаміку кількості проектів, реалізованих в рамках державно-приватного партнерства в Україні. Досліджено територіальний розподіл проектів державно-приватного партнерства, а також визначено пріоритетні сфери національної економіки, в яких застосовується даний механізм. Виокремлено актуальні проблеми розвитку державно-приватного партнерства в нашій державі. Проаналізовано приклади зарубіжного досвіду успішної реалізації проектів ДПП та можливості їх імплементації за сучасних умов соціально-економічного розвитку України.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, інноваційно-інвестиційний розвиток, проектне фінансування, договір концесії, приватний сектор.

Yasinovska Iryna, Ishchenko Veronika,

Zhovtiak Kateryna

Ivan Franko National University of Lviv

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP: THEORETICAL ASPECT AND FEATURES OF REALIZATION IN UKRAINE

Summary. The essence and features of the mechanism of public-private partnership (PPP) were investigated in the article. The definition of "public-private partnership" that are given in foreign and domestic research, was analyzed. It was found that in modern market economy cooperation between the state and business is a tool that can attract significant investment in priority areas of the national economy. The main condition for the demand to implementation of mechanism of public-private partnership in our country is the fast growth of needs to public services and the limited resources and possibilities of the state. The characteristics and forms of public-private partnership provided by the legislation of Ukraine were described. The main advantages of public-private partnership for both the state and private business were systematized. The dynamic of using projects implemented on conditions of public-private partnership in Ukraine were analyzed. Despite public-private partnership is only developing in Ukraine, the number of PPP projects increase every year. The territorial structure of public-private partnership projects is investigated. PPP projects are implemented in 16 of the 24 regions of Ukraine. Moreover, in some regions several projects are implemented in different industries. The priority areas of the national economy where this mechanism is applied were identified, such as: water collection and depuration, natural gas transportation, infrastructure, electricity generation, tourism, health care, etc. The actual problems of public-private partnership development in our state were highlighted. Examples of foreign experience of successful implementation of PPP projects and possibilities of their implementation for modern conditions of economic development in Ukraine were analyzed. It is concluded that cooperation between the state and business structures is extremely important for Ukraine. That's why the private sector is increasingly consolidating its position as an equal partner in solving important community development challenges. That's why the private sector has finally become an equal partner in solving important community development challenges.

Keywords: public-private partnership, innovation and investment development, project financing, concession agreement, private sector.

Постановка проблеми. У мінливих умовах ринкової економіки важливо забезпечити стабільні темпи економічного зростання та загалом покращення потенціалу країни задля забезпечення її конкурентоспроможності на світовій арені. Одним із шляхів реалізації національних інтересів країни є формування сприятливого інноваційно-інвестиційного середовища, яке слугує підґрунтям для трансформаційних процесів в економіці. Серед інвестиційних інструментів яскраво вирізняється державно-приватне партнерство (ДПП), яке дозволяє втілити низку важливих та масштабних соціально-економічних проектів. Адже, зазвичай, такі проекти характеризуються постійними обмеженнями в бюджетній та фінансовій сферах. Тому державно-приватне партнерство є тим самим меха-

нізмом, який дозволяє активізувати реалізацію таких проектів на засадах рівноправного та взаємовигідного співробітництва держави та приватного бізнесу. За таких умов актуальним є пошук ефективних форм взаємодії держави та бізнесу, дослідження їх правовідносин та втілення зарубіжного досвіду функціонування державно-приватного партнерства у нашій країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Не зважаючи на те, що державно-приватне партнерство в Україні знаходиться поки що на початковій стадії свого розвитку і не є досить поширеною практикою, певні методологічні питання сутності та особливостей даного механізму знайшли своє відображення в наукових працях вітчизняних вчених, серед яких В. Андрійчук, А. Мокій, В. Гець, І. Павленко, С. Свірко, О. Соб-

кевич. Окрім того, аспекти діяльності суб'єктів господарювання у контексті державно-приватного партнерства входять до кола наукових інтересів багатьох закордонних науковців.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на усі теоретичні та практичні здобутки в дослідженні механізму державно-приватного партнерства, потрібно зауважити, що в контексті сучасних економічних змін дане питання все ще залишається недостатньо дослідженим і потребує подальшого комплексного вивчення та систематизації.

Мета статті. Метою даного дослідження є аналіз та систематизація теоретичних та практичних аспектів, а також подальших векторів розвитку державно-приватного партнерства в Україні. Відповідно до поставленої мети, завданнями статті було визначено: з'ясування ключових ознак та форм державно-приватного партнерства; виокремлення актуальних проблем розвитку та висвітлення особливостей реалізації проектів за допомогою державно-приватного партнерства України; дослідження зарубіжного досвіду застосування механізму державно-приватного партнерства та його імплементація для нашої держави.

Виклад основного матеріалу. Як показує світова практика, за сучасних ринкових умов держава та приватний бізнес мають безліч спільних соціально-економічних інтересів, а отже не можуть працювати та розвиватися незалежно один від одного. Одним із ефективних інструментів такого співробітництва, який активно використовується закордоном, а останнім часом розвивається і в Україні, є державно-приватне партнерство (ДПП). Вирішальною умовою необхідності впровадження механізму державно-приватного партнерства в нашій країні є постійне зростання потреб у суспільних послугах та одночасна обмеженість ресурсних можливостей держави для їх задоволення. Держава зацікавлена в залученні приватних інвестиційних ресурсів для спільної реалізації проектів в пріоритетних секторах національної економіки. Саме тому сьогодні приватний сектор все більше закріплює свої позиції рівноправного партнера у вирішенні важливих завдань розвитку громад. Тому співпраця держави і бізнесу є вкрай важливою для України [6, с. 161].

У зарубіжних та вітчизняних дослідженнях представлені різноманітні визначення дефіні-

ції «державно-приватного партнерства», проте усі вони характеризують однакові його особливості. Наведемо одне з таких визначень, яке на нашу думку найбільш широко розкриває сутність ДПП: «це засноване на договорі довгострокове співробітництво між державними органами та органами місцевого самоврядування з одного боку, а також приватними компаніями з іншого, що спрямоване на фінансування, проектування, впровадження та управління публічними об'єктами і послугами, які традиційно забезпечуються державою» [3, с. 5]. Загалом сутність державно-приватного партнерства полягає в системі відносин між державними та приватними партнерами, за яких відбувається об'єднання їх ресурсів з відповідним розподілом ризиків, повноважень та винагород щодо реалізації певних інвестиційних проектів. Досвід як економічно розвинутих країн, так і країн, що розвиваються, переконливо демонструє, що проекти державно-приватного партнерства дозволяють залучати приватний капітал в інфраструктурні та соціальні проекти та забезпечити стрімке економічне зростання навіть за незначних фінансових вкладень держави.

В Україні даний інструмент взаємодії держави та приватного сектору закріплений на законодавчому рівні Законом України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 року № 2404-VI із змінами і доповненнями. Даним законом визначено базові ознаки державно-приватного партнерства (рис. 1). Проаналізувавши їх, можемо зробити висновки, що механізм ДПП передбачає насамперед пріоритетність інтересів держави. Так, саме органи влади виступають головним ініціатором будь-якого інвестиційного проекту і визначають напрямки та правила співпраці з бізнес-структурами. Довготривалість співпраці державних та приватних партнерів створює значні переваги. Адже це дає можливість через механізм ДПП залучати значні обсяги фінансових ресурсів на тривалий час, без відчуження об'єктів державної або комунальної власності, і таким чином реалізовувати масштабні проекти. Окрім того, державно-приватне партнерство завжди передбачає чіткий розподіл ризиків, при чому вони передаються тій стороні, яка зможе забезпечити більш ефективне управління ними. Також державно-приватне партнерство має базуватися на принципі прозорос-

створення та/або будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капремонт та технічне переоснащення) об'єкта державно-приватного партнерства та/або управління (користування, експлуатація, технічне обслуговування) таким об'єктом

довготривалість партнерських відносин (від 5 до 50 років)

передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення ДПП

внесення приватним партнером інвестицій в об'єкт ДПП

Рис. 1. Основні ознаки державно-приватного партнерства в Україні

Джерело: складено авторами за даними [8]

ті, населення обов'язково повинно мати доступ до інформації відносно діяльності приватних та державних партнерів [2].

Різноманітність комбінацій можливої співпраці між державним та приватним секторами залежить від особливостей соціально-економічного розвитку країни, регіону, галузей, напрямків діяльності, суб'єктів та об'єктів співпраці, характеристик проектів та інших чинників. І насправді, в світовій практиці ідеальної форми державно-приватного партнерства не існує. Кожна країна використовує свої інструменти розвитку державно-приватного партнерства. У статті 5 ЗУ «Про державно-приватне партнерство» закріплені основні форми співпраці держави та приватного партнера (рис. 2). На нашу думку, чинне законодавство не достатньо чітко визначає форми ДПП. І серед них може мати місце будь-яка інша форма взаємодії, що закріплена на основі договору (інші договори) і відповідає ознакам державно-приватного партнерства та здійснюється на засадах проектного фінансування. Тому доповнити перелік також можемо досить поширеними в Україні формами ДПП, як наприклад, договір оренди, лізинг, інвестиційний договір, договір про розподіл продукції тощо. Так як в Україні державно-приватне партнерство перебуває на активній стадії свого становлення, то, відповідно, можливих реалізованих кейсів співробітництва держави та бізнесу відносно небагато [6].

Варто зазначити, що серед форм ДПП значно переважають договори концесії, за якими об'єкти державної власності передаються у тимчасове користування приватним підприємствам. Причому, необхідною умовою для здійснення такої передачі є обов'язкове інвестування приватними інвесторами в такі об'єкти [1].

Державно-приватне партнерство як форма організації проектного фінансування вирізняється з-поміж інших форм фінансування та передбачає безліч переваг як для держави, так і для приватного бізнесу. Такі основні переваги систематизовано на рис. 3.

Рис. 2. Форми здійснення державно-приватного партнерства в Україні

Джерело: сформовано авторами за даними [8]

На сьогодні, ринок проектів ДПП в Україні перебуває на стадії становлення. Разом з тим, стала динаміка зростання кількості проектів, які реалізуються в рамках ДПП, відповідно до статистичних даних Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, ще раз доводить підвищення зацікавленості як з боку держави, так і з боку приватного сектору економіки у реалізації проектів саме у такий спосіб (рис. 4).

Як бачимо з даних рис. 4, кількість проектів, які втілюються в життя через ДПП за 2012–2019 роки має тенденцію до збільшення, тобто щороку зростала, і лише у 2019 році зменшилась на 2 одиниці. Таке зменшення є несуттєвим і не впливає на загальну динаміку реалізації проектів ДПП. Зазвичай, воно пов'язане із станом виконання угод ДПП, адже в силу певних обставин, успішній реалізації проекту може завадити розірвання угоди внаслідок невиконання однією із сторін обумовлених в ній зобов'язань один перед одним.

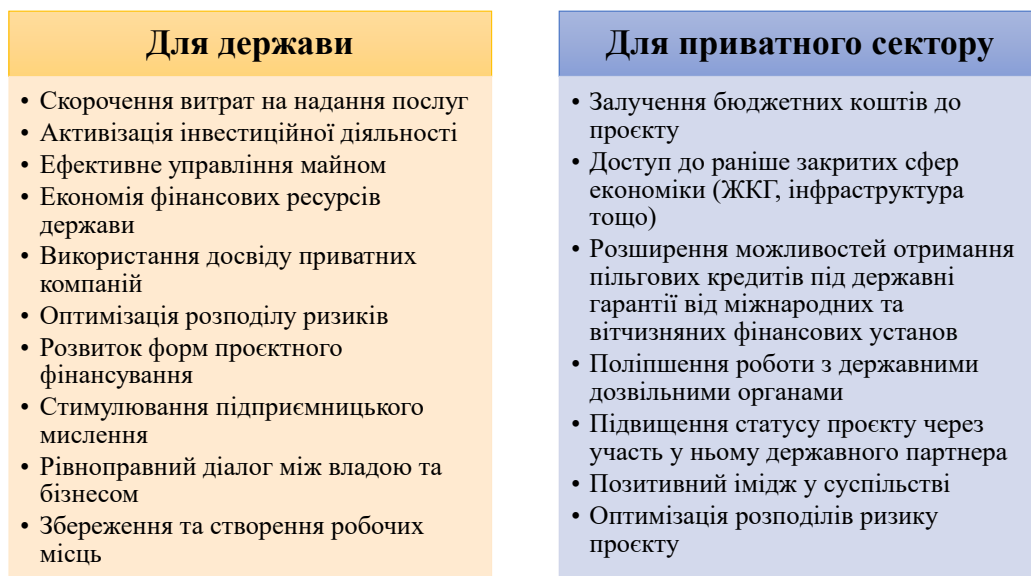

Рис. 3. Переваги ДПП для держави та бізнесу

Джерело: підготовлено авторами на основі даних [7]

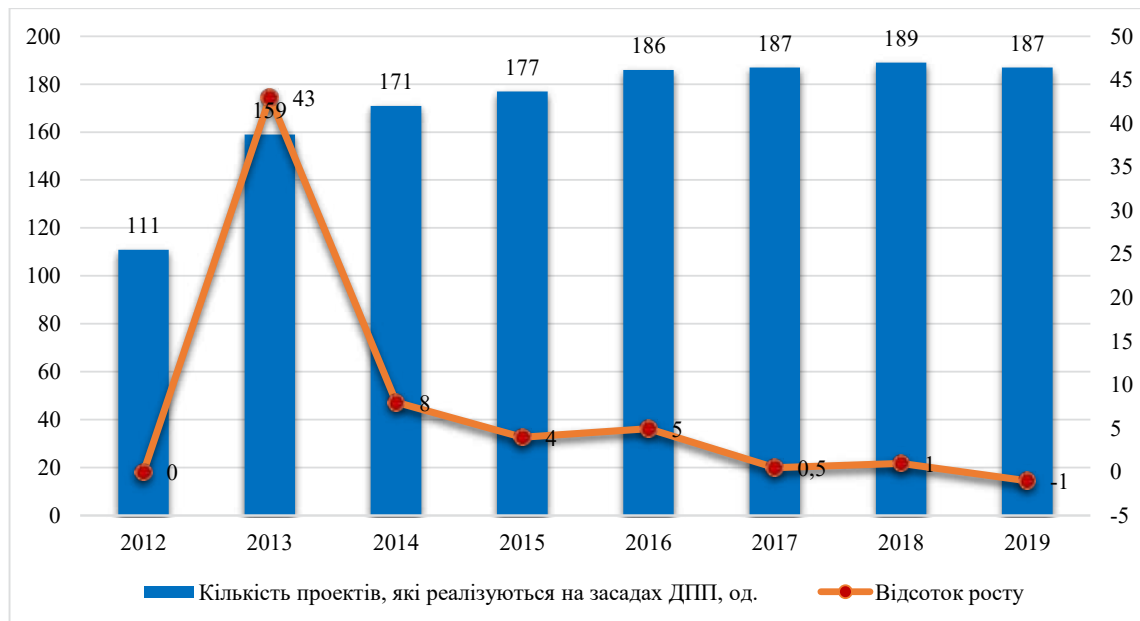

Рис. 4. Динаміка кількісного та відсоткового росту проектів, які реалізуються на засадах ДПП в 2012–2019 роках

Джерело: сформовано авторами за даними [3; 9]

Відтак, пропонуємо розглянути як здійснюється розподіл угод державно-приватного партнерства за статусом їх виконання (рис. 5). Загалом протягом 2019 року було укладено 187 угод на засадах ДПП (рис. 4). Проте з них були реалізовані лише 52 договори. Натомість, 135 договорів мали статус тих, що не виконуються, зокрема 18 таких угод було розірвано, щодо 4 завершився термін дії, а 113 угод є такими, які мають статус «не виконано». Відповідно, незважаючи на чітку тенденцію до збільшення кількості угод за участі ДПП, частка угод, які реалізовані є майже втричі меншою за ті, що мають статус «тих, що виконуються». Це свідчить, про те, що стан ДПП в Україні знаходиться на перехідній стадії від етапу становлення до етапу розвитку. Однак, задля успішної реалізації таких проектів необхідна не лише кількісна, але й якісна складова механізму ДПП.

При здійсненні аналізу стану ДПП в Україні важливо також враховувати географічний чинник. Зокрема, на рис. 6 відображено реалізовані

проекти у розрізі окремих областей станом на кінець 2019 року.

Територіальний розподіл проектів ДПП свідчить про те, що найбільша кількість проектів реалізується на території Миколаївської області (11 або 21% від загальної кількості реалізованих проектів). Разом з тим, у Київській та Одеській областях реалізується по 6 проектів ДПП, що становить по 12% від загальної кількості реалізованих проектів. Порівняно значна частина проектів ДПП реалізується у Львівській та Донецькій (по 5 або по 10%), Закарпатській та Запорізькій (по 4 проекти, частка кожного 8%) областях. В усіх інших областях реалізується невелика кількість (1-2) проектів на засадах ДПП.

Як правило, на умовах державно-приватного партнерства реалізуються проекти у тих сферах національної економіки, які передбачають надання суспільно значущих послуг, за виключенням тих видів діяльності, які відповідно до законодавства можуть здійснюватися виключно державни-

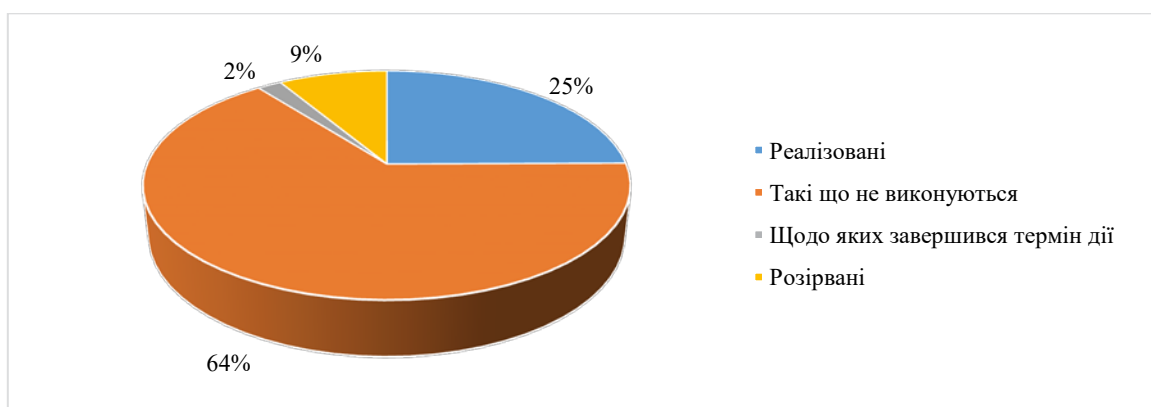

Рис. 5. Розподіл угод державно-приватного партнерства в Україні за станом виконання на кінець 2019 року

Джерело: сформовано авторами за даними [9]

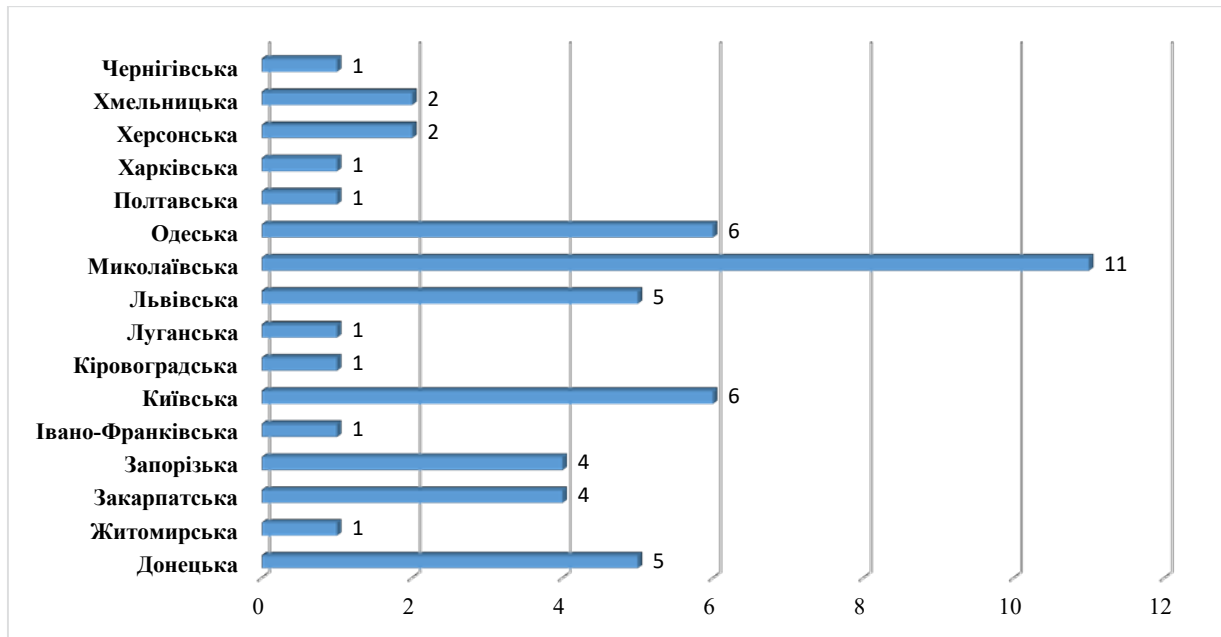

Рис. 6. Розподіл угод державно-приватного партнерства в Україні за областями станом на кінець 2019 року, од.

Джерело: сформовано авторами за даними [9]

ми установами та підприємства. На підставі даних рис. 7, можемо зробити висновок, що в Україні найбільша кількість проектів ДПП реалізується у сфері збору та очищення води – загалом 21 проект за підсумками 2019 року. Також пріоритетними сферами, де застосовується механізм державно-приватного партнерства, є транспортування природного газу та інфраструктура – 8 та 7 діючих проектів відповідно. Окрім того, перспектива державно-приватного партнерства є у сферах охорони здоров'я, туризму та виробництва електроенергії. На жаль, зовсім мало проектів ДПП реалізується в галузі обробки відходів та розвідки корисних копалин. Вважаємо, що в Україні потрібно розвивати співпрацю держави з бізнесом у таких досить актуальних і стратегічно важливих напрямках.

Результати аналізу стану державно-приватного партнерства в Україні свідчать про необ-

хідність підвищення ефективності партнерських відносин між державою та приватним сектором, що дозволить реалізувати більшу частку проектів. На нашу думку, цілком доцільним і актуальним є вивчення світової практики ДПП. Тому, пропонуємо розглянути основні аспекти реалізації проектів ДПП на прикладі світового досвіду, який доводить, що за умови ґрунтового підходу до втілення проектів ДПП, можна досягнути високих показників.

Приклад Великобританії в контексті державно-приватного партнерства дуже показовий. Саме ця країна є одним із світових лідерів в реалізації проектів ДПП. На сьогоднішній день тільки в сфері охорони здоров'я тут реалізують понад 130 проектів ДПП, включаючи проект будівництва лікарні St. Bartholomew вартістю 1,1 млрд фунтів стерлінгів [5, с. 12].

Рис. 7. Структура проектів державно-приватного партнерства в Україні за сферами діяльності станом на кінець 2019 р.

Джерело: сформовано авторами за даними [9]

Також, говорячи про приклади вдалої реалізації проектів державно-приватного партнерства, зокрема у сфері транспортної інфраструктури, варто відзначити позитивний досвід Мадагаскару та Республіки Бенін. Наприклад, концесія порту «Тоамасіна» (Мадагаскар) в межах державно-приватного партнерства, за свідченнями експертів, дозволила підвищити рівень потужності обробки вантажів з 60 до 2500 тонн на добу, тоді як завантаження та розвантаження контейнерів збільшилося з менше ніж 10 одиниць до більше ніж 30 одиниць за годину на одне судно. Час, необхідний для обробки та відправки контейнерів, скоротився з кількох днів до кількох годин, а кількість днів для митного оформлення за 3 роки скоротилася з 5 до 2,6. Як результат, збільшення трафіку в порту призвело до більшої інтеграції зі світовими ринками, а також до збільшення інвестицій у промисловість у зв'язку з підвищенням зацікавленості потенційних інвесторів у реалізації проектів в регіоні [4].

У 2009 р. була підписана угода щодо концесії порту «Котону» (республіка Бенін), висока вартість послуг, низька ефективність та погане матеріально-технічне оснащення якого не давали можливості стати ключовим торговельним маршрутом. У процесі реалізації проекту державно-приватного партнерства було створено 450 нових робочих місць, збільшено пропускну спроможність порту, трафік контейнерів зріс вдвічі протягом перших 2-х років реалізації проекту, зменшено вартість транспортних витрат, що розширило експортний коридор для внутрішніх районів країни та дало поштовх для розвитку суміжних галузей економіки (зокрема, ринку сільського господарства та рибної промисловості). За попередніми оцінками, загальна фінансова вигода від реалізації проекту становить 200 300 млн. доларів США [4].

Підвищення рівня привабливості інвестиційного клімату, що сприятиме нарощенню обсягів залучення іноземного капіталу; зменшення вартості користування довгостроковими інвестиційними кредитами; вдосконалення нормативно-правової бази в напрямку покращення захисту інтересів інвесторів; розширення та вдосконалення роботи мережі спеціальних фінансових інститутів (інвестиційних фондів та банків, лізингових, факторингових, форфейтингових компаній тощо) сприятимуть зменшенню інвестиційних ризиків та активізації розвитку державно-приватного партнерства та проектного фінансування загалом в Україні. У свою чергу,

створення сприятливих умов розвитку проектного фінансування сприятиме додатковому залученню іноземних інвестицій в національну економіку та її структурній перебудові [10, с. 167].

Висновки і пропозиції. Державно-приватне партнерство як одна з форм проектного фінансування успішно зарекомендувало себе у світовій практиці. За сучасних умов ринкової економіки співпраця держави та бізнесу є інструментом, який дозволяє залучити значні інвестиції в пріоритетні сфери національної економіки. Унаслідок цього, приватний сектор може розраховувати на державну підтримку, отримавши доступ до окремих ресурсів або інфраструктури, а держава – вдало реалізовувати насправді важливі та нагальні проекти, притому зекономивши свої обмежені фінансові ресурси і зменшивши ризики.

В Україні державно-приватне партнерство перебуває на етапі становлення. Офіційне регулювання відносин між державою та бізнесом веде свій відлік порівняно недавно, а саме від прийняття Закону України «Про державно-приватне партнерство» у 2010 році. Втім, не зважаючи на це, в нашій країні є масштабний потенціал для реалізації проектів ДПП. Про це свідчить територіальний розподіл проектів ДПП, за яким такі проекти реалізуються у 16 з 24 областей України. Причому, у деяких областях реалізується відразу кілька різнопланових проектів. Також, про значний потенціал механізму ДПП говорить диференціація напрямків і сфер діяльності проектів. Зокрема, протягом 2019 року найбільше проектів було реалізовано у таких сферах як збір та очищення води, транспортування природного газу та інфраструктура.

Протягом аналізованого періоду спостерігається загальна тенденція до збільшення кількості проектів у рамках ДПП. Проте не всі проекти вдається втілити в життя. Зокрема, за 2019 рік лише 52 проекти із 187 вдалося реалізувати. Тому можна з впевненістю стверджувати, що ефективність партнерських відносин між державою і приватним сектором економіки залежить не лише від кількості укладених угод, але й від низки інших факторів. Перш за все необхідно вдосконалити нормативно-правову базу механізму ДПП, яка б чітко окреслювала права й обов'язки сторін. Також, важливим каталізатором розвитку ДПП може стати вивчення іноземного досвіду та його імплементація в українських реаліях. Це, безумовно, допоможе активізувати не лише ринок державно-приватного партнерства, але й загалом інвестиційно-інноваційну діяльність в країні.

Список літератури:

1. Акімова О. Новий закон про концесію: чого очікувати інвесторам. *Main business partner*. URL: <https://mbusinesspartner.com.ua/kontsesiya> (дата звернення: 27.11.2020).
2. Глянец В. Чому державно-приватне партнерство привабливе для розвитку інвестпотенціалу бізнесу. *Delo.ua* : веб-сайт. URL: <https://delo.ua/opinions/chomu-derzhavno-privatne-partnerstvo-privablive-363180/> (дата звернення: 27.11.2020).
3. ДПП як механізм реалізації нової регіональної політики: можливості застосування та практичні аспекти підготовки і впровадження інвестиційних проектів. Група радників з впровадження державної регіональної політики в Україні Програми «U-LEAD з Європою». 2017. URL: http://rdpa.regionet.org.ua/images/129/PPP_report_U-LEAD_30_10_2017.pdf (дата звернення: 30.11.2020).
4. Зуєва Ю. Закордонні кейси з ДПП: порівняльний аналіз. *Юридична газета online*. 2020. № 1(707). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/derzhavnoprivatne-partnerstvo/zakordonnii-keysi-z-dpp-porivnyalniy-analiz.html> (дата звернення: 02.12.2020).
5. Кнір М.О. Державно-приватне партнерство: світовий досвід і досвід України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»* : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, вересень 2018. № 10(38). С. 10–14

6. Крутова А.С., Тарасова Т.О., Кашчена Н.Б. Проекти державно-приватного партнерства: реалізація та аналіз ефективності. *Економічний простір*. 2019. № 141. С. 158–171. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/handle/123456789/1555> (дата звернення: 30.11.2020).
7. Левковська Л.В., Мандзык В.М., Чередніченко Ю.Г. Джерела та напрями фінансового забезпечення водогосподарського комплексу України. 2015. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/piprp_2015_3%281%29_29.pdf (дата звернення: 02.12.2020).
8. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.01.2010 № 2424-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> (дата звернення: 27.11.2020).
9. Стан здійснення ДПП в Україні. *Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України*. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini> (дата звернення: 27.11.2020).
10. Yasinovska I., Sheremeta O. Management of investment risks in the system of project financing. *Інноваційна економіка : Науково-виробничий журнал*. Тернопіль, 2019. № 5-6 [80]. С. 164–168.

References:

1. Akimova O. Novyi zakon pro kontseciuu: chogo ochikuvaty investoram [New concession law: what to expect from investors]. *Main business partner*. Available at: <https://mbusinesspartner.com.ua/kontsesiya> (accessed 27 November 2020).
2. Hliantsev V. Chomu derzhavno-pryvatne partnerstvo pryvablyve dlia rozvytku investpotentsialu biznesu [Why public-private partnership is attractive for the development of business investment potential]. *Delo.ua*. Available at: <https://delo.ua/opinions/chomu-derzhavno-privatne-partnerstvo-privablyve-363180/> (accessed 27 November 2020).
3. Grupa radnykiv z vprovadzhennia derzhavnoi regionalnoi polityky v Ukraini Programy «U-LEAD» z Yevropoiu (2017) DPP yak mexanizm realizatsii novoi regionalnoi polityky: mozhlyvosti zastosuvannya ta praktychni aspekty pidgotovky i vprovadzhennia investycijnykh proektiv. PPP as a mechanism for implementing a new regional policy: application possibilities and practical aspects of preparation and implementation of investment projects. Available at: http://rdpa.regionet.org.ua/images/129/PPP_report_U-LEAD_30_10_2017.pdf (accessed 30 November 2020).
4. Zuieva Yu. (2020) Zakordonni keisy z DPP: porivnialnyi analiz [Foreign cases with PPP: a comparative analysis]. *Yurydychna gazeta online* (electronic journal), no. 1(707). Available at: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/derzhavnoprivatne-partnerstvo/zakordonni-keisy-z-dpp-porivnyalnyi-analiz.html> (accessed 02 December 2020).
5. Knir M.O. (2018) Derzhavno-pryvatne partnerstvo: svitovyi dosvid i dosvid Ukrainy [Public-private partnership: world experience and experience of Ukraine]. *Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". Series "Economics": a scientific journal*, no. 10(38), pp. 10–14.
6. Krutova A.S., Tarasova T.O., Kashchena N.B. (2019) Proekty derzhavno-pryvatnogo partnerstva: realizatsiia ta analiz efektyvnosti [Projects of state-private partnership: realization and analysis of efficiency]. *Economic space*, no. 141, pp. 158–171. Available at: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/handle/123456789/1555> (accessed 30 November 2020).
7. Levkovska L.V., Mandzyk V.M., Cherednichenko Yu.G. (2015) Dzherela ta napriamy finansovogo zabezpechennia vodogospodarskogo kompleksu Ukrainy [Sources and directions of financial support of the water management complex of Ukraine]. Available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/piprp_2015_3%281%29_29.pdf (accessed 02 December 2020).
8. Law of Ukraine on public-private partnership № 2424-VI. (2010, January, 01). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> (accessed 27 November 2020).
9. Stan zdiisnennia DPP v Ukraini [The state of PPP implementation in Ukraine]. *Ministerstvo rozvutky ekonomiky, torgiivli ta silskogo gospodarstva*. Available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini> (accessed 27 November 2020).
10. Yasinovska I., Sheremeta O. (2019) Management of investment risks in the system of project financing. *Інноваційна економіка : Науково-виробничий журнал*. Тернопіль, no. 5-6 [80], pp. 164–168.